

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2019.55.75-85>

УДК 72.01

Коновалюк Анастасія Вікторівна,
аспірант кафедри інформаційних технологій в архітектурі
Київський національний університет будівництва і архітектури
konovalyuk.nastya@gmail.com
orcid.org/0000-0003-0271-8414

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІЇ В СТВОРЕННІ УМОВ ІСНУВАННЯ ЛЮДИНИ В АРХІТЕКТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Анотація: в статті актуалізується питання про поняття функції архітектурного простору. Ми звикли вважати функціональним простір, який комфортний у використанні людиною, сприяє виникненню у людини відповідного стану, який зацікавлює людину бути причетним до подій. Тобто, поступово відбулася певна трансформація та злиття понять – доцільності, технологічності з практичністю, впорядкованістю, зручністю та впливом на людину. З кожним новим проектним завданням перед архітектором може виникнути нові задачі і тоді функція може змінитися.

Для розуміння, що визначає функція і які характеристики простору вона враховує, виникає необхідність конкретизувати сенси, які включає це поняття. Це, в свою чергу, може допомогти архітектору зрозуміти, що передбачає функція для існування людини в архітектурному просторі. Саме тому було досліджено, як це поняття тлумачиться в різних наукових галузях. Проаналізовано, наскільки поняття функції в архітектурі співпадає з її визначенням в інших наукових сферах. На основі цього зроблено висновки, чи правильно розцінювати архітектуру аналогічно тому, як функціонують речі іншої природи. Розкрито походження функціонального підходу в архітектурі, як основного методу проектування в ХХ ст. та проаналізовано основні думки, які вплинули на визначення ролі функції в формуванні архітектурного об'єкту. Досліджено, наскільки тлумачення архітекторів-функціоналістів співвідносяться з процесами життєдіяльності людини, а саме з здібностями, завдяки яким вона осмислює, сприймає і орієнтується в просторі. Виявлено, які сфери існування людини включає функція, а які ні. Зроблено висновки, чи доречно опиратися на функціональне призначення, як основу для створення архітектурного об'єкту, і чи такий підхід в проектуванні відповідає соціокультурним змінам в суспільстві.

Ключові слова: функція, функціональне призначення, існування людини, свідомість, штучне середовище, статичність та динамічність процесів.

Що визначає функція в архітектурі? Це питання є актуальним. Архітектор постійно повертається до поняття «функція», задаючи собі такі питання:

“Наскільки архітектура функціональна; як правильно встановити функціональні зв'язки; наскільки простір відповідає своєму функціональному призначенню?”. Функціональність виступає як основа якості архітектурного простору і їй приділяється найбільша увага при проектуванні. Функціональним називають той простір, який вважається комфортним у використанні, який спонукає і зацікавлює людину брати участь у процесах або подіях, сприяє виникненню у людини відповідного стану. З кожним новим проектом, перед архітектором постають різні задачі і функція набуває абсолютно різних значень. Але з тим, архітектори забувають, звідки це поняття увійшло в архітектуру, як його визначали функціоналісти. Постають такі питання: “Чи ті сенси, які вкладає сучасний архітектор в поняття функція, відповідають тим тлумаченням, які вкладали архітектори-функціоналісти? Чи насправді функція має таке важливе значення для життєдіяльності людини в архітектурному просторі? Чи вміщує поняття «функція» всі характеристики простору, які необхідно враховувати для створення нових умов існування в архітектурному просторі?”.

Поняття «функція» зустрічається в різних наукових галузях. Математичне тлумачення функції демонструє уявлення про те, як одна величина повністю визначає значення іншої. Так, значення змінної однозначно визначає значення виразу [1]. В математиці функція пояснює вплив однієї величини на іншу і виступає як метод вирішення задач.

В біології “функція” трактується як певний набір власних внутрішніх біотичних активностей біологічної системи, скорочень, коливань, всмоктування, розщеплень [2]. В якості носія функцій можуть виступати окрема істота, чи окремий орган живого організму, тобто, любе живе і відносно самостійне створіння [2].

Функція живої природи визначається як система біологічних процесів, що забезпечує життєдіяльність організму [7]. І для кожного органу є своя функція, наприклад, функція шлунку – підготувати, в прийнятному вигляді, їжу для засвоєння [7].

В філософії, під поняттям «функції» розуміється обов'язок, коло діяльності, робота, зовнішній прояв властивостей певного об'єкта в рамках даної системи відносин, до якої він належить [3]. “Функція - це існування, мислиме нами в дії”, - стверджує Й.В. Гете [4].

В соціології та соціальній антропології функція визначає роль, яку виконує той чи інший елемент соціальної системи в її організації як цілого, в здійсненні інтересів соціальних груп і класів, а також залежність між різноманітними соціальними процесами, що виражається в соціальній залежності між змінними [5]. Функція, як її визначає Редкліф-Браун, це внесок, зроблений діяльністю окремої частини в загальну діяльність якогось цілого, до

якого ця частина включена. Функція конкретної соціальної практики - це її внесок у загальне соціальне життя, тобто у певну діяльність соціальної системи в цілому [6].

Поняття «функція» в архітектурі, яке ми по сьогодні використовуємо, характеризує утилітарне призначення простору, його користь. Таке поняття «функція» означили, так звані, функціоналісти. На виникнення функціоналізму, перш за все, вплинув стиль еклектика. Еклектика, що має негативну конотацію в архітектурі та образотворчому мистецтві, являє собою поєднання різнорідних стильових елементів або довільний вибір стилістичного оформлення для будівель, або художніх виробів, які мають якісно інший зміст і призначення [8]. Прийнято вважати, що еклектика – це перший напрямок в архітектурі, який відділяє стиль від функціонального призначення. В даному випадку, функцію починають сприймати, як основне призначення архітектури, під яку можна підібрати любий стильовий напрямок.

Родоначальником концепції функціоналізму вважають теоретика архітектури Е. Віолле-ле-Дюка. Він перший зазначає про раціональний підхід в проектуванні, говорячи про те, що архітектура має бути чесною по відношенню до людини, а тому повинна демонструвати своє функціональне призначення. В своїй праці “Беседы об архитектуре” теоретик зазначає: “Думати, що можна досягти краси за допомогою брехні, - це брехня в мистецтві, яку без сумніву відкинули б греки. А між тим, - ми вже неодноразово це говорили і, ймовірно, знову будемо повторювати, - наша, так звана, монументальна архітектура - це безперервна брехня. Зазвичай в наших будинках будь-яка видима форма не виконує корисних функцій і служить тільки прикрасою, тоді, як будь-яка необхідна функція ретельно прихована під зовнішнім виглядом, часто суперечить цій функції [9].” В своїй роботі Віолле-ле-Дюк звертається до архітектури Античності, яка відкрито, на його думку, представляла відвідувачам, як працюють архітектурні конструкції. Можна посперечатися, що така архітектура не приховувала своєї сутності і була «чесною» по відношенню до людини. Так, наприклад, Сергій Кавтарадзе говорить про абсолютно іншу причину створення такої архітектури. Він запевняє, що архітектура Давньої Греції виникає для людини, яка пізнавала і сприймала світ через історію та міфологію, і архітектура представляла ці історії у вигляді відкритої конструктивної системи [11]. Це, в свою чергу, вказує на те, що архітектура Античності говорить не про чесність, а про спосіб передачі тексту, який підходить для членів конкретного суспільства. Ще одну суперечливу думку, з приводу чесності архітектури Античності по відношенню до людини, висловлює Річард Сеннат в своїй праці «Плоть и камень. Тело и город в западной цивилизации» [12]. Він зазначає, що архітектура була створена, як

декорація для суспільного життя, де людина могла почувати себе досить комфортно у місті, яке представляло один відкритий простір. Така думка є підтвердженням тому, що архітектура говорить не про чесність, а виникає для створення умов існування людини конкретної культурної традиції, звичок та уявлень.

Архітектор Луїс Генрі Салліван дає таке трактування концепції функціоналізму – «форма слідує функції» [13]. Цей вислів став девізом для кількох поколінь архітекторів ХХ століття. В своїх працях автор розповідає, які дослідження вплинули на формування цієї концепції. «Наведу приклади: форма дуба подібна за призначенням або висловлює функцію дуба; форма сосни походить і вказує на функцію сосни; форма коня володіє схожістю і є логічним продуктом функції коня; форма павука нагадує і відчутно підтверджує функцію павука. Так само як форма хвилі виглядає, як функція хвилі; форма хмари говорить нам про функції хмари; форма дощу вказує на функцію дощу; форма птиці розкриває нам функцію птиці; форма орла зримо втілює функцію орла; форма орлиного дзьоба говорить про функції цього дзьоба [10].» Проводячи аналогію між природою і архітектурою, до речі, слід зазначити, не коректне об'єднання живої та неживої природи, тому що, на наш погляд, функціонувати може тільки жива природа, Салліван приходить до думки, що архітектура повинна, перш за все, говорити про функціональне призначення простору. Таке твердження є дуже сумнівним і з цим можна посперечатися. Функція живої природи - це виконання процесів різних елементів, які включені в одну систему, і життєдіяльність цих елементів є проявленням зовнішньої форми природи. Але архітектура - не природне утворення, це штучне середовище, яке є матеріальним витвором уяви людей. Тільки інша людина, користувач та споглядач архітектури, може приймати простір для виконання дій, про які запевняє функція. Відмінність архітектури полягає в тому, що це штучне середовище, життя в якому відтворює природа людини. Природа, з якою порівнює архітектуру Салліван, відтворює сама себе і функціонує сама по собі, без втручання людини. Для більш точного розуміння, що саме визначає функція для існування людини, необхідно дослідити як функціонує людина.

Людина, на відміну від інших тварин, наділена свідомістю, а саме здатністю пізнавати сутність, як зовнішнього світу, так і свою власну природу, і відповідно до цього діяти розумно [14]. «Людина осмислюється не тільки як мисляча істота, але й істота, яка здатна до чутливого сприйняття», - зазначає філософ Артур Шопенгауер [15]. Людина - це істота розумна і універсально-діяльнісна, суб'єкт суспільного життя, здатна до нескінченного вдосконалення і розвитку [16]. Це в свою чергу вказує на те, що людина функціонує як цілісна система, яка одночасно здатна до дій, думок та переживань. Таким чином,

можна зазначити, що людина існує не тільки на рівні прояву своїх здібностей в якійсь діяльності, а й на рівні свідомості. Це проявляє її здатність одночасно переживати, осмислювати і діяти в просторі відповідно до розвитку свідомості. Окрім того, що людина – самостійна істота, вона являється елементом соціальної системи, що робить можливим її існування на різних рівнях, як на рівні особистості, так і на рівні соціальної системи.

В ХХ столітті архітектори-функціоналісти визначають функцію як дії людини, які задовольняють утилітарне призначення простору, нічого не говорячи про її існування на рівні свідомості. Так наприклад відоме твердження Корбюзьє - «Будинок – машина для житла» [17] вказує на те, що життєдіяльність це технологія, отже, архітектура це технічний пристрій, який «працює» по законам механіки. Таке порівняння є дуже сумнівним. Однозначно можна стверджувати, що життя людини ніяк не вписується в рамки механічних процесів. Те, що може здаватися корисним для одних, може бути абсолютно не потрібним для інших. Можна навести безліч прикладів, коли архітектурна форма залишається, а її призначення змінюється. Це абсолютно не відповідає думці, що архітектура існує лише тоді, коли вона виконує певну функцію. На відміну від архітектури, машина, коли втрачає свою функцію, перестає існувати. Це пов'язано з тим, що технічний об'єкт призначений для виконання одних і тих же дій, і не може слугувати для інших. Таким чином опираючись на те, як працює машина, ми говоримо про однотипність і статичність функціональних процесів. Такі якості функції не відповідають динамічній природі людини, яка здатна до розвитку, здібна переживати різні стани, а також, не відповідають динамічній природі суспільства і зміні життя в цілому.

Корбюзьє безапеляційно стверджує, що геометрія прямих ліній і прямих кутів не тільки функціональна, але і забезпечує найкращі умови пересування, тобто прекрасна своєю ясністю, що є необхідною умовою вищої культури [10]. Тут також автор говорить про функцію, як про постійно визначений результат дій людини, не враховуючи ні її потреби, ні норми і правила поведінки, які з часом можуть змінюватися. В даному випадку, існування людини тільки на рівні виконання певних фізичних дій пов'язане з утилітарною і функціонуванням.

А.В. Іконніков в своїй праці «Функция, форма, образ в архитектуре.» дає таке трактування: «Функция - це весь комплекс вирішуваних архітектурою різнобічних завдань, матеріально-практичних та інформаційних. Можна сказати, що функціями визначаються зв'язки між суспільством і архітектурою. У творі архітектури комплекс функціональних завдань конкретизований місцем об'єкта в системі середовища і суспільства: при цьому він завжди зберігає багатобічний характер (хоча відносна вагомість складових функцій залежить

від соціального призначення та його місця в контекстах середовища і культури) [18]". Таким чином автор зазначає, що функція вирішує питання суспільного значення, а не те, як буде існувати особистість в архітектурному просторі.

Функція в архітектурі не подібна функції в математиці. В архітектурі вона може не існувати в тісній взаємодії з формою. Архітектурна форма залишається практично незмінною, коли зникає чи змінюється функція. Так і в природі вона не може виконувати аналогічну роль, як в архітектурі, оскільки в природі функція визначає життєдіяльність елементів однієї системи самодостатнього організму, а в архітектурі постає зовнішнім фактором впливу на існування живого організму. Іншими словами, архітектура - це простір, який виступає зовнішнім середовищем по відношенню до людини. Саме тому, функція в архітектурі не може бути включена в життя людей на всіх рівнях її існування. Це ще є одним поясненням тому, що архітектура ніколи не буде працювати за законами живої природи або як механічний чи технологічний процес, результатом яких є виконання внутрішніх дій системи. Але простір, який визначений конкретною функцією, включає в себе існування людини не тільки на рівні виконання фізичних дій, а й на рівні особистості, а також як складова соціальної системи.

Таким чином, можна стверджувати, що поняття «функція в архітектурі» визначає певний постійний результат дій людини. Коли архітектор проектує об'єкт, він мислить результатами дій, які буде виконувати людина, а не можливостями даного простору впливати на її існування з усіма включеннями в різні системи. Коли говориться про рекреаційну функцію, мається на увазі те, що людина буде відпочивати, а не те, як вона буде існувати в процесі відпочинку. Коли говориться про транзитну функцію, мається на увазі те, що людина пройде цей простір, і що цей простір повинен бути максимально комфортним та безпечним для руху, а не те, що вона буде переживати долаючи цей простір. Коли говориться про суспільну функцію, зазначається про те, що простір повинен створювати сприятливі умови для перебування та діяльності великої кількості людей, а не про те, як людина буде контактувати з іншими, і який досвід чи користь вона отримує від взаємодії з іншими. Але неможливо відокремити існування людини в діях від її здібностей осмислювати і переживати події в просторі. Окрім того, коли архітектор розробляє планувальну схему, він не враховує, як буде змінюватися призначення простору з новою людиною і з новим суспільством, які можуть по-іншому діяти, які потребують зовсім інших умов існування. Саме тому, коли проектують об'єкт, опираючись лише на функціональне призначення, як основну якість архітектури, не можна з точністю стверджувати, що відвідувачі оцінують такий

простір позитивно і що його будуть використовувати так, як визначив архітектор.

Отже в проектуванні, для створення необхідних умов життєдіяльності людини в архітектурному просторі, необхідно врахувати наступне:

- виконання дій людиною на рівні функції, про яку зазначає спроектований простір;
- функціонування людини на рівні особистості, з її здібностями до рефлексії, що включає психологічні особливості людини до сприйняття і осмислення подій;
- функціонування людини на рівні соціальної системи, тому що будь які дії людини визначають її не лише як особистість, а й як складову суспільства;
- функціонування людини, що має динамічну природу з її здібностями до розвитку і до зміни потреб.

Таким чином, можна зробити такі висновки, що функція не визначає, як буде існувати людина в архітектурному просторі. Архітектура - це перш за все середовище для життя людини. Вона використовує архітектуру, як можливість для реалізації своїх потреб і підлаштовує її, а не створює постійно новий об'єкт під нову функцію. Це робить архітектурну форму статичною оболонкою, яка потенційно вміщує безліч процесів та дій людей, які використовують цей простір.

Також, для визначення ролі функції в формуванні архітектурного об'єкту, не можна спиратися на це поняття з інших сфер знань. Те, як функціонує людина в просторі, не можна ставити в порівняння з тим, як працює живий організм, чи механізм, чи технологія, як це робили архітектори-функціоналісти та їх нащадки. Саме тому, це поняття не доречно використовувати як підґрунтя для формування архітектурних ідей. А також, можна зазначити, що відношення до простору, з точки зору його функціонального призначення, дуже обмежує архітектора.

Все, вище зазначене, породжує такі питання, відповіді на які є необхідними для створення потрібних умов існування в просторі, і які не враховує функціональний підхід:

- як людина буде почувати себе в просторі?
- які потреби може задовольнити людина в просторі?
- який зміст ми вкладаємо в комфортне існування людини і чи є ці умови є доречними?
- як архітектурний простір може вплинути на сприйняття подій?
- як, з часом, може змінитися призначення простору і як даний простір можна використовувати під іншу функцію?

Постановка таких питань може слугувати творчими імпульсами для створення архітектури і вона може здаватися абсолютно «не правильною», з точки зору, правил і традицій, що існують в архітектурному проектуванні.

Література:

1. Функция. Математический энциклопедический словарь. — Гл. ред. Ю. В. Прохоров. — М.: «Большая российская энциклопедия», 1995 - 847 с.
2. Шрейбер В. К. Понятие функции в биологии и социальных науках: опыт систематизации смыслов. / В. К. Шрейбер. // Вестник Челяб. гос. унта. — Вып. 9, № 32(133), 2008 — С. 124 - 135.
3. Губский Е. Ф. Кораблева Г. В. Лутченко В. А. Функция. Философский энциклопедический словарь. / Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. — М.: Инфра-М., 2012 — 576 с.
4. Философский энциклопедический словарь [Электронный ресурс] Режим доступа: / <http://philosophy.niv.ru/doc/dictionary/philosophy/index.htm>
5. Козырев Г. И. К59 Основы социологии и политологии: учебник. / Г. И. Козырев. — М.: ИД «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2007. — 240 с.
6. Рэдклифф-Браун Альфред. Структура и функция в примитивном обществе. Очерки и лекции. / Альфред Рэдклифф-Браун; Пер. с англ. О. Ю. Артемовой при участии Ю. А. Артемовой, А. Г. Артемова. — М.: «Восточная литература», 2001 — 304 с.
7. Mahner, M. Function and functionalism: a synthetic perspective bunge / M. Mahner // Philosophy of Science. — 2001. — N 68. — P. 75 - 94.
8. Давидич Т. Ф., Качемцева Л. В. Эклектика в архитектуре. / Т. Ф. Давидич, Л. В. Качемцева. — С.-Пб.: Гуманитарный Центр, 2019. — 268 с.
9. Виолле-ле-Дюк Э. Э. Беседы об архитектуре. Том II. / Э. Э. Виолле-ле-Дюк; перевод с французского А. А. Сапожниковой; под редакцией А. Г. Габричевского. — М.: издательство Всесоюзной академии архитектуры, Москва, 1938. — С. 117.
10. Иконникова А. В. Мастера архитектуры об архитектуре. / А. В. Иконников — М.: «Искусство», 1972. — 590 с.
11. Кавтарадзе С. Ю. Анатомия архитектуры. Семь книг о логике, форме и смысле. / С. Ю. Кавтарадзе. — М: ИД Высшей школы экономики, 2015. — 540 с.
12. Сеннет Р. Плоть и камень. Тело и город в западной цивилизации Р. Сеннет; перевод с англ. Петр Фаворов. — М.: Strelka Press, 2016. — 504 с.
13. Sullivan Louis H. The autobiography of an idea/ Louis H. Sullivan.// Press Of The American Institute Of Architrects. — 1924 – 340 p.

14. Етимологічний словник української мови : у 7 т. : т. 3 : Кора — М / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР ; укл.: Р. В. Болдирев та ін ; редкол.: О. С. Мельничук (гол. ред.) та ін. — К.: Наукова думка, 1989. — 553 с.
15. Шопенгауэр А. Афоризмы житейской мудрости. / Шопенгауэр А. — М: Эксмо, 2015. — 604 с.
16. Горбачев В. Г. Основы философии. / Горбачев В. Г. — М.: Владос, 2003. — 144 с.
17. Ле Корбюзье. Архитектура XX века. / Ле Корбюзье; Перевод с французского В. Н. Зайцева и В. В. Фрязинова; — Второе издание. — М: Издательство «Прогресс», 1977. — 303 с.
18. Иконников А. В. Функция, форма, образ в архитектуре. / А. В. Иконников. — М.: Стройиздат, 1986. — 288 с.
19. Яблонська Г. Д. Функція в архітектурній формі. Тиран чи сирота?. / Г. Д. Яблонська // Матеріали 4 Міжнародної науково-практичної конференції «Архітектура історичного Києва» Феномен урбанізованих ландшафтів. — К.: КНУБА, 2018. — С. 143 - 144.
20. Александр Рапапорт. От функции к пространству. [Электронный ресурс] / Режим доступа: https://papardes.blogspot.com/2012/08/blog-post_19.html

References

1. Funktsyia. Matematycheskyi entsyklopedycheskyi slovar.[Function. Mathematical Encyclopedic Dictionary]. Moscow: «Bolshaia rossyiskaia entsyklopedyia». (in Russian).
2. Schreiber V. K. .Ponyatiye funktsii v biologii i sotsialnykh naukakh opyt sistematizatsii smyslov [The concept of function in biology and social sciences: the experience of systematizing meanings]. Chelyabinsk: Chelyabinsk Natinal University (in Russian).
3. Gubsky E. F. Korableva G. V. Lutchenko V. A. Funktsyia. Fylosofskyi entsyklopedycheskyi slovar [Function. Philosophical Encyclopedic Dictionary]. Moscow: Infra-M. ISBN:978-5-16-002594-0 (in Russian).
4. Fylosofskyi entsyklopedycheskyi slovar [Philosophical Encyclopedic Dictionary] : / <http://philosophy.niv.ru/doc/dictionary/philosophy/index.htm>
5. Kozyrev G. I. Osnovy sotsiologii i politologii: uchebnik [Fundamentals of Sociology and Political Science: a textbook]. Moscow: Publishing House «FORUM»: INFRA-M. (in Russian).
6. Radcliffe Brown Alfred. Struktura y funktsyia v prymytnom obshchestve. Ocherki i leksii.[Structure and function in a primitive society. Essays and lectures]. М.: « Vostochnaya literatura » (in Russian).

7. Mahner, M. Function and functionalism: a synthetic perspective bunge / M. Mahner // Philosophy of Science. (in English).
8. Davidich T. F., Kachemtseva L. V. Eklektyka v arkhytekture [Eclecticism in architecture] SPb.: Humanitarian Center. (in Russian).
9. Viollet-le-Duc. E. E. Besedy ob arkhitekture. Tom II. [Lectures on Architecture. Volume II]. Moscow: (in Russian).
10. Ikonnikov A. V. Mastera arkhitektury ob arkhitekture. [Masters of architecture about architecture]. Moscow: «Iskusstvo». (in Russian).
11. Kavtaradze S. Yu. Anatomya arkhitektury. Sem knih o lohyke, forme i smysle. [Anatomy of architecture. Seven books on the logic, form and meaning]. M. ID Vysshey shkoly ekonomiki. ISBN 978-5-7598-13729 (in Russian).
12. Sennet R. Plot i kamen. Telo i gorod v zapadnoy tsivilizatsii. [Flesh and Stone: The Body and the City in Western Civilization] Moscow: Strelka Press. ISBN: 978-5-906264-62-6 (in Russian).
13. Sullivan Louis H. The autobiography of an idea. Press Of The American Institute Of Architrets. (in English).
14. Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy [Etimologichny vocabulary Ukrainian Language]. Kyiv (in Ukrainian).
15. Schopenhauer A. Aforizmy zHITEYSKOY mudrosti. [Aphorisms of worldly wisdom]. Moscow (in Russian).
16. Gorbachev V. G. Osnovy filosofii. [Fundamentals of Philosophy]. Moscow (in Russian).
17. Ikonnikov A. V. Funktsiya, forma, obraz v arkhitekture. [The function, form and the image in architecture]. Moscow. ASIN: B00087I9H6 (in Russian).
18. Le Corbusier. Arkhitektura XX veka. [20th Century Architecture]. Moscow. Publishing house «Progress». ISBN: 5-89826-130-3 (in Russian).
19. Yablonska H.D. Funktsiia v arkhitekturnii formi. Tyran chy syrota? [Function in architectural form. Tyrant or orphan?]. Kyiv (in Ukrainian).
20. Alexander Rapaport. Ot funktsyy k prostranstvu [From function to space]: https://papardes.blogspot.com/2012/08/blog-post_19.html

Аннотация

Коновалюк А. В., аспирант кафедры информационных технологий в архитектуре, КНУБА.

Роль и значение функции в создании условий существования человека в архитектурном пространстве.

В статье рассматривается вопрос: “Что определяет функция для существования человека в архитектурном пространстве?”. Проанализировано насколько понятие «функция в архитектуре» совпадает со значением функции в

других областях науки. Исследовано основные смыслы, которые вкладывали в это понятие архитекторы-функционалисты и проанализировано, как их толкования соотносятся с процессами жизнедеятельности человека. Раскрыто, какие суждения повлияли на формирование основных концепций функционального подхода в создании архитектуры.

Ключевые слова: функция, функциональное назначение, существование человека, сознание, искусственная среда, статичность и динамичность процессов.

Summary

Konovaliuk Anastasiia, post-graduate student of the Department of Information Technologies in architecture, Kyiv National University of Construction and Architecture.

The role and the importance of the function in creating the conditions of human existence in the architectural space.

The article updates the concept of the architectural space function. The architect in the design process constantly returns to this concept, asking himself the question: "How functional is the architecture? That is, how to properly establish functional relationships? How much space corresponds to its functional purpose? etc.". Functionality acts as a major feature of architecture and significant importance is given to it. We are accustomed to considering a space that is comfortable to use by a person, contributing to the emergence of a person in a suitable condition, which interests the person to be involved in events. That is, gradually transformation and fusion of next concepts have taken place - expediency and adaptability with practicality, orderliness, convenience and influence on the person. With each new project task, the architect may have new tasks and then the function may change.

In order to understand what defines a function and what characteristics of space is taken into account, there is a need to specify the meanings that this concept includes. This, in turn, can help the architect to understand how the function implies to the existence of man in the architectural space. To solve this problem, it was decided to explore how this concept is interpreted in various scientific fields. There was analyzed how the concept of function in architecture coincides with its definition in other scientific fields. The origin of the functional approach in architecture as the main design method in the XX century was revealed. The basic ideas that influenced the role of function in the formation of an architectural object were analyzed. On this basis, it was identified which areas of human existence function include and which not.

Key words: function, human existence, consciousness, artificial environment, static and dynamic processes.